

Jagoda MARDEŠIĆ

GROBLJE - ARHEOLOŠKI KONTEKST I NALAZI KERAMIKE U AUGUSTEUMU NARONE

THE BURIALS: THE ARCHAEOLOGICAL CONTEXT AND THE POTTERY FINDS IN THE AUGUSTEUM OF NARONA

UDK: 904: 738] (497.5 Vid) "652"
Izvorni znanstveni članak
Primljeno: 4. 7. 2003.
Odobreno: 30. 11. 2004.

Jagoda Mardešić
HR, 21000 SPLIT
Arheološki muzej
Zrinsko-Frankopanska 25

U radu se obrađuju keramički nalazi iz sloja grobova nad Augusteumom kao i arheološki kontekst groblja. Nalazi grobova unutar i oko hrama dokazuju da je ovaj dio Narone bio napušten u kasnoj antici. Keramika koja je pronađena u najvećem je dijelu kasnoantička s pokojim ulomkom ranije keramike.

Unutar hrama pronađeno je 12 grobova od 26 koliko ih je istraženo u neposrednoj okolici i koji ukazuju na to da je cijela zona oko hrama, uključujući i forum, bila u kasnoj antici napuštena. Napuštanje pojedinih gradskih zona, odnosno njihovo korištenje kao prostora za ukapanje je uobičajena situacija u antičkim gradovima Dalmacije, primjerice u Saloni su na više mjesta zabilježeni kasnoantički ukopi unutar grada.¹

Od 12 grobova u hramu četiri su bila u amfori (G 2, 3, 6 i 14), pet pod tegulama (G 1, 4, 5, 12 i 13), jedan bez grobne konstrukcije (G 10), te dvije grobnice (G 11 i Gr 15). Ni u jednom grobu nije bilo priloga. Grobovi su se nalazili na platformi na kojoj su izvorno stajale skulpture, u prostoru ispred nje, u temenosu i pronaosu. Maksimalna razlika u dubini grobova iznosi 72 centimetra, a dubina pada od zapada ka istoku, i to bez obzira na to jesu li grobovi ukopani u platformu ili se nalaze u prostoru cele ispred platforme. Vjerojatno je u vrijeme ukopa površina zemlje unutar hrama padala od zapada ka istoku. To je, uostalom, i prirodan pad terena jer je ovaj dio Narone smješten na zapadnoj strani prirodne uzvisine. Najistočniji grob (Gr 15), zidana grobnica koja se nalazi u pronaosu je ukopana u podnicu pronaosa i nalazi se na najnižoj nadmorskoj visini.

---

¹ KIRIGIN et al. 1987: pp. 7-52; za Naronu: BUŠKARIOL 1989b: pp. 147-163.

Prostor hrama je korišten kao štale i teren je očito bio poravnan. Zatečeni su sljedeći slojevi: 1) najdonji sloj nad mozaikom bio je debeo od 5 do 10 cm i činila ga je žbuka i sitni kamenčići; 2) sloj iznad njega iznosio je 1 m debljine i sastojao se od zemlje, žbuke i krupnijega kamena – u ovom su sloju ležale skulpture; 3) posljednji sloj je bio izrazito tamne – crne boje i bio je debeo oko 50 – 60 cm. Izrazito tamna boja nije posljedica eventualnoga požara već organskoga otpada iz štala. Svi su se grobovi nalazili u ovom posljednjem sloju, osim što su im dna ponekad ulazila nekoliko centimetara u sloj br. 2. Grobovi su u nekim slučajevima bili oko 50 cm iznad skulptura, a ponekad i izravno iznad njih. To nije posljedica dužega vremenskog perioda u kojem je obavljano ukapanje nego činjenice da su skulpture u jugozapadnom uglu cele ležale jedna na drugoj. Ni jedan grob unutar hrama nije bio ukopan iznad zidova, što sugerira da su zidovi u vrijeme ukopa bili ili vidljivi ili su se nalazili vrlo plitko ispod površine zemlje.

Amfore koje su činile konstrukciju grobova br. 2 i 14 pripadaju tipu Keay LXII A koji se datira od druge polovine 5. do sredine 6. st.² Grob br. 3 bio je sastavljen od ulomaka najmanje triju amfora od kojih je jedna vjerojatno LRA 2 i može se datirati vjerojatno od sredine 5. st. i u 6. st.³ Sve tri amfore su bile djelomično ukopane u platformu koja je nosila skulpture.

U naboju ispod groba pod tegulama G 13 (Keramika iz sloja grobova, kat. n. 2) pronađen je ulomak oboda fokejske crveno glačane keramike (forma 3 H) koji se može datirati u 6. st.⁴

Samo u jednom slučaju jedan grob se nalazi iznad drugoga – radi se o grobovima 10 i 11 koji su smješteni u sjevernome dijelu temenosa. Grob 11 (donji grob) je građen od grubo obrađena kamena koji nije bio vezan žbukom, a bio je pokriven kamenim pločama. Ovaj način ukopa je tipičan za kasnu antiku, ali i za starohrvatske grobove. U ovom slučaju mislim da se radi o razdoblju kasne antike. Na pokrivnicama ovoga groba je G 10 – ukop bez grobne konstrukcije, ali je zanimljivo da pokojnik leži na boku u zgrčenu položaju. Taj tip ukopa nije uobičajen niti za kasnu antiku niti za starohrvatski period.

Keramika pronađena u sloju u kojemu su bili ukopani grobovi, kao i u sloju ispod, najvećim je dijelom kasnoantička s ponekim ulomkom ranije keramike. Osim ulomaka afričke i fokejske crveno glačane keramike (Keramika iz sloja grobova kat. n° 1-10), lokalnoga posuda (Keramika iz sloja grobova kat. n° 13, 14, 19-22) i posuda za koje nije bilo moguće utvrditi podrijetlo, pronađeno je dosta ulomaka istočnomediteranskih amfora. To je uobičajen sastav keramike koji se nalazi u kasnoantičkim slojevima, npr. Saloni ili u samoj Naroni. U celi

² KEAY 1984: pp. 309-319, Tab. 134-142.

³ RILEY 1979: pp. 217-219.

⁴ HAYES 1972: 335-336, Tab. 68.

hrama je pronađeno izrazito malo ulomaka stakla koji se datiraju od vremena Augusta do 7. st.⁵ Metalni nalazi iz hrama pokazuju sličnu situaciju.⁶

Sa ukapanjem u ovaj prostor nije se započelo prije 6. st., a nalaz zlatne naušnice, kao i činjenica da su unutar prostora hrama pronađene dislocirane ljudske kosti, otvara i mogućnost ukopa početkom 7. st.

KERAMIKA IZ SLOJA GROBOVA*

1. Inv. br. 1587

Iznad sjevernoga zidanoga postolja, kod statue br. 8; 12. 6. 1996.;

D. 24 cm;

Obod i dio stijenke zdjele. Zdjela je s obiju strana imala premaz crvenoljubičaste boje koji je na vanjskoj strani oboda nešto tamnije nijanse. Keramika sadrži nešto pijeska.

Tip: fokejska crveno glačana keramika, (Phocaeen Red Slip Ware), forma Hayes 3H⁷;

Datacija: 6. st.;

Podrijetlo: zapadna Turska

2. Inv. br. 1588

Ispod groba 13 (G 13); 11. 6. 1996.;

D. 18,6 cm;

Obod i dio stijenke zdjele. Zdjela je s obiju strana imala premaz crvenoljubičaste boje, dok je vanjski dio oboda sive boje. Keramika sadrži nešto pijeska.

Tip: fokejska crveno glačana keramika, (Phocaeen Red Slip Ware), forma Hayes 3H⁸;

Datacija: 6 st.;

Podrijetlo: zapadna Turska

3. Inv. br. 1589

Nivo popločanja kod G 10; 5. 6. 1996.;

D. 25, 8 cm;

Obod i dio stijenke široke zdjele. Obod je s vanjske strane ukrašen dvama redovima ureza izvedenih nazubljenim kotačićem. Zdjela je s obiju strana imala premaz. Keramika je crvenonarančaste boje s nešto pijeska.

Tip: fokejska crveno glačana keramika, (Phocaeen Red Slip Ware), forma Hayes 3C⁹;

Datacija: sredina do kraj 5 st.;

Podrijetlo: zapadna Turska

⁵ Vidi tekst Z. Buljević u ovoj publikaciji.

⁶ Vidi tekst S. Ivčević u ovoj publikaciji.

* Crteže izradila Ivanka Vukšić, fotografije Tonći Seser.

⁷ HAYES 1972: pp. 335-336, fig. 68; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 99-101; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 109, kat. br. 10-11; ČREMOŠNIK 1952: p. 244, sl. 2, br. 2 i 4.

⁸ Ibid.

⁹ HAYES 1972: pp. 333-337, fig. 69; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 99-101; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 140; ČREMOŠNIK 1952: p. 244, sl. 2, br. 2 i 4.

4. Inv. br. 1590

Iznad središnjega zidanoga postolja, uz ulomke statue br. 13; 7. 6. 1996.;

D. 22,2 cm;

Obod i dio stijenke zdjele. Zdjela je s obiju strana imala premaz. Keramika je narančaste boje s nešto tamnijim premazom i sadrži nešto pijeska.

Tip: fokejska crveno glačana keramika, (Phocaeen Red Slip Ware), forma Hayes 3F¹⁰;

Datacija: prva polovina 6. st.;

Podrijetlo: zapadna Turska

5. Inv. br. 1591

Unutar cele, po sredini, s ulomcima arhitektonskoga dekora; 1. 6. 1996.;

D. 20,5 cm;

Dio oboda, stijenke i ravnoga dna zdjele. Zdjela je imala premaz s unutrašnje strane i do $\frac{3}{4}$ stijenke (donji dio stijenke i dno nisu imali premaz). Keramika je svjetlocrvene boje, dok je premaz nešto tamniji. Keramika je fine fakture bez vidljivih primjesa.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 50 A/B¹¹;

Datacija: 300. - 360.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

6. Inv. br. 1592

Unutar cele, po sredini, s ulomcima arhitektonskoga dekora; 1. 6. 1996.;

D. 17 cm;

Dio vodoravna oboda i stijenke zdjele. Keramika je svjetlocrvene boje s premazom na objema stranama stijenke. Nema vidljivih primjesa.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 34¹²;

Datacija: kasno 2. do ranoga 3. st.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

7. Inv. br. 1593

Južni dio cele, sloj porušenih kipova, ispod G 6; 19. 6. 1995.;

D. 21,2 cm;

Dio oboda, stijenke i dna zdjele. Zdjela je imala premaz s obiju strana stijenke. Keramika je crvene boje s nešto tamnijim premazom. Fine je fakture s vrlo malo pijeska.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 50 A¹³;

Datacija: 240. - 325.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

---

¹⁰ HAYES 1972: pp. 333-337, fig. 69; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 99-101.

¹¹ HAYES 1972: pp. 69-73, fig. 12; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 67-68; MARDEŠIĆ 2000: pp. 102, 108, 109; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: pp. 105, 110; ČREMOŠNIK 1952: p. 243, sl. 1, br. 1.

¹² HAYES 1972: p. 56, fig. 10.

¹³ HAYES 1972: pp. 69-73, fig. 12; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 67-68; MARDEŠIĆ 2000: pp. 102, 108, 109; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: pp. 105, 110; ČREMOŠNIK 1952: p. 243, sl. 1, br. 1.

8. Inv. br. 1594

Iznad središnjega zidanoga postolja, između dvaju kamenih postolja; 7. 6. 1996.;
D. 16,6 cm;

Dio oboda i stijenke zdjele. Na vanjskoj strani stijenke ispod oboda je ukras izveden nazubljenim kotačićem. Keramika je svjetlocrvene boje s nešto tamnijim premazom koji se nalazio s obiju strana stijenke. Od primjesa vidljivo je nešto pijeska.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 9 A¹⁴;

Datacija: 100. - 160.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

9. Inv. br. 1595

Južni dio cele, sloj porušenih kipova, ispod G 6;

D. 23,2 cm;

Dio prema dolje zakošena oboda i stijenke zdjele. Premaz je bio na unutrašnjoj strani stijenke i na obodu. Na vanjskoj strani stijenke je ukras u obliku paralelnih zakošenih linija izveden kotačićem. Keramika je svjetlocrvene boje s nešto tamnijim premazom. Nema vidljivih primjesa.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 32/58¹⁵;

Datacija: kasno 3. do ranog 4. st.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

10. Inv. br. 1596

Iznad središnjega zidanoga postolja, uz kameno postolje; 5. 6. 1996.; između dvaju kamenih postolja, 7. 6. 1996.;

D. 27 cm;

Dio trokutasta oboda i dijela stijenke s kotačićem izvedenim ukrasom (feather rouletting) na vanjskoj strani stijenke. Zdjela ima premaz s obiju strana. Keramika je crvene boje s nešto tamnijim premazom.

Tip: afrička crveno glačana keramika (African Red Slip), forma Hayes 84¹⁶;

Datacija: 440. - 500.;

Podrijetlo: sjeverna Afrika

11. Inv. br. 1597

Iznad središnjega zidanoga postolja, uz kameno postolje; 5. 6. 1996.; između dvaju kamenih postolja; 7. 6. 1996.;

D. 26 cm;

Više ulomaka dijela oboda i stijenke duboke zdjele. Obod je širok, nakošen prema gore sa zadržavanjem na rubu. Stijenka se sužava prema dnu. Keramika je smeđe boje, a obod i gornji dio stijenke su crne boje. Sadrži dosta tinjca. Stijenka je s obiju strana ukrašena plitkim paralelnim urezima – površina je zaglađivana češljastim instrumentom. Na gornjem dijelu vanjske strane stijenke crvenom je bojom nacrtana oznaka.

---

¹⁴ HAYES 1972: pp. 35-37, fig. 4; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 61-62; MARDEŠIĆ 2000: p. 109; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 112.

¹⁵ HAYES 1972: pp. 93-96, fig. 14; DVORŽAK SCHRUNK 1989: pp. 75-76.

¹⁶ HAYES 1972: pp. 132-133 fig. 23.

Tip: kopija afričke crveno glačane keramike, forma Hayes 73¹⁷;

Datacija: vjerojatno kraj 5. st.;

Podrijetlo: nepoznato – kvalitetom odskače od lokalne keramike, možda se radi o proizvodu egejskih radionica

12. Inv. br. 1598

Iznad središnjega zidanoga postolja uz kameno postolje; 5. 6. 1996. i između dvaju kamenih postolja; 7. 6. 1996.;

D. 21 cm;

Ulomak oboda i gornjega dijela stijenke zdjele. Obod je uvučen prema unutra, a na mjestu spoja sa stijenkom je rebro. Posuda je imala dva vodoravna drška. Keramika je smeđe boje s dosta tinjca i kvarcnoga pijeska. Površina posude je crne boje. Kao i prethodna zdjela i ova je imala na vanjskoj strani stijenke crvenom bojom nacrtanu oznaku.

Tip: posuda za kuhanje¹⁸;

Datacija: 500. - 550.;

Podrijetlo: nepoznato

13. Inv. br. 1599

Unutar cele, po sredini, s ulomcima arhitektonskoga dekora; 1. 6. 1996.;

D. 16,8 cm;

Ulomak prema unutra uvučena oboda i dijela stijenke zdjele. Keramika je crne boje, na površini stijenke zaglađena. Sadrži dosta kvarcnoga pijeska.

Datacija: 5. - 7. st.;

Podrijetlo: lokalno¹⁹

14. Inv. br. 1600

Iznad središnjega zidanoga postolja, uz kameno postolje; 5. 6. 1996.;

D. 21,3 cm;

Ulomak oboda i gornjega dijela stijenke zdjele. Obod je uvučen prema unutra. Keramika je crne boje, na površini stijenke je zaglađena. Sadrži dosta kvarcnoga pijeska.

Datacija: 5. - 7. st.;

Podrijetlo: lokalno²⁰

15. Inv. br. 1601

Između statua br. 13 i br. 8 – sjeverozapadni kut cele iznad zidanoga postolja; 13. 6. 1996.;

D. 16,3 cm;

---

¹⁷ HAYES 1972: pp. 121-124, fig. 21; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 130, kat. br. 125, radi se o sličnoj, iako ne identičnoj zdjeli.

¹⁸ REYNOLDS 1995: pp 97-98; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 132, kat. br. 135.

¹⁹ MARDEŠIĆ 2000: 103, kat. br. 20; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: 113, kat. br. 31; ČREMOŠNIK 1952: p. 259, sl. 1, br. 1 i 2.

²⁰ MARDEŠIĆ 2000: 103, kat. br. 20; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: 113, kat. br. 31; ČREMOŠNIK 1952: p. 259, sl. 1, br. 1 i 2.

Ulomci oboda i gornjega dijela stijenke lonca s dvjema vrpčastim ručkama. Keramika je smeđe boje, vanjski dio stijenke je sivosmeđe boje. Sadrži dosta tinjca. Na vanjskoj strani stijenke je oznaka izvedena crvenom bojom.

Tip: kuhinjski lonac²¹;

Datacija: 5. - 6. st.;

Podrijetlo: vjerojatno egejska regija

16. Inv. br. 1602

Iznad središnjega zidanoga postolja uz kameno postolje, 5. 6. 1996.; iznad središnjega zidanoga postolja, između dvaju kamenih postolja; 7. 6. 1996.;

D. 18 cm;

Ulomci oboda i stijenke lonca s dvjema ručkama. Keramika je smeđe boje, vanjski dio stijenke je sivosmeđe boje, sadrži dosta tinjca.

Tip: kuhinjski lonac²²;

Datacija: 5. - 6. st.;

Podrijetlo: vjerojatno egejska regija

17. Inv. br. 1603,

Iznad sjevernoga zidanoga postolja kod statue br. 8; 12. 6. 1996.;

D. 10 cm;

Ulomak oboda i gornjega dijela stijenke šalice tankih stjenki. Tijelo šalice ukrašeno je zrcima pijeska i urezima tzv. sabbiatura. Keramika je svjetlosmeđe boje s tamnosmeđim premazom s obiju strana stijenke. Ne sadrži vidljive primjese.

Tip: keramika tankih stjenki, tip ATLANTE 2/408²³;

Datacija: od Augustova vremena do kraja 1. st.;

Podrijetlo: nepoznato, vjerojatno italsko

18. Inv. br. 1604

Sloj porušenih statua u jugoistočnome dijelu cele; 17. 6. 1995.;

D. 14,2 cm;

Ulomak oboda i gornjega dijela stijenke lonca. Obod je izvučen prema vani i pri vrhu uvučen. Keramika je sive boje, a na površini sivo-crne boje. Dosta je fine fakture, bez vidljivih primjesa i razlikuje se od ostalih lonaca za kuhanje lokalne proizvodnje.

Tip: lonac za kuhanje;

Datacija: vjerojatno 4. ili 5. st.

Podrijetlo: nepoznato

19. Inv. br. 1605

Sloj porušenih statua u jugoistočnome dijelu cele; 16. 6. 1995.;

D. 16 cm;

Ulomak oboda i gornjega dijela stijenke lonca. Obod je izvučen prema vani. Keramika je tamnosive, gotovo crne boje. Dobro je pečena i dosta je grube fakture s kvarcnim pijeskom.

²¹ REYNOLDS 1995: pp. 92, fig. 120; RILEY 1979: pp. 270-272, fig. 106-107.

²² REYNOLDS 1995: pp. 92, fig. 120; RILEY 1979: pp. 270-272, fig. 106-107.

²³ ATLANTE II 1985: p. 289, T. XCII, 9.

Tip: lonac za kuhanje²⁴;

Datacija: 5. - 7. st.;

Podrijetlo: lokalno

20. Inv. br. 1606

Iznad poda, središnji dio cele; 5. 6. 1996.;

D. 14, 5 cm;

Ulomak prema vani izvučena oboda i gornjega dijela stijenke lonca. Keramika je crne boje s dosta primjesa kalcita i kvarcnoga pijeska.

Tip: lonac za kuhanje²⁵;

Datacija: 5.- 7. st.;

Podrijetlo: lokalno

21. Inv. br. 1607

Iznad središnjega zidanoga postolja uz kameno postolje; 5. 6. 1996.;

D. 13,3 cm;

Ulomak uzdignutoga i prema dolje izvučena oboda i gornjega dijela stijenke lonca. Keramika je smeđe boje, a na vanjskoj strani stijenke sivocrne boje. Sadrži dosta primjesa kalcita i kvarcnoga pijeska.

Tip: lonac za kuhanje;

Datacija: 5. - 7. st.;

Podrijetlo: lokalno;

Analogije: izravne analogije za ovaj oblik oboda nema, ali faktura ukazuje na lokalno podrijetlo.

22. Inv. br. 1608

Sloj porušenih statua u jugoistočnome dijelu cele; 17. 6. 1995.;

D. 9,2 cm;

Oštećen poklopac amfore raden na preši. Držak je oblikovan ručno u obliku slova X. Keramika je žute boje s nešto crnih primjesa.

Tip: poklopac amfore²⁶;

Datacija: 1. st. pr. Kr. - 1. st.

23. Inv. br. 1532

Južni dio cele, sloj porušenih kipova; 19. 6. 1995.;

Dno i dio stijenke i ramena svjetiljke. Svjetiljka stoji na prstenastoj nožici. Keramika je crvene boje s tamnijim premazom. Nema vidljivih primjesa.

---

²⁴ KOVAČIĆ 1994: 254-257, kat. br. 1-9; MARDEŠIĆ 2000: 97, kat. br. 3,21-23, 26-28, 49, 52, 53, 61, 62, 64, 65; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 106, kat. br. 12, 34, 38, 62, 72, 81, 90, 91, 97, 101, 103, 104, 108, 116, 137, 194, 195-197, 198.

²⁵ KOVAČIĆ 1994: 254-257, kat. br. 1-9; MARDEŠIĆ 2000: 97, kat. br. 3,21-23, 26-28, 49, 52, 53, 61, 62, 64, 65; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002 p. 106, kat. br. 12, 34, 38, 62, 72, 81, 90, 91, 97, 101, 103, 104, 108, 116, 137, 194, 195-197, 198.

²⁶ BULJEVIĆ 1999: 223, kat. br. 38-80; MARDEŠIĆ 2000: p. 96, kat. br. 55-56; MARDEŠIĆ, ŠALOV 2002: p. 106, kat. br. 42, 99, 100, 113, 129, 160, 163.

Tip: nije moguće utvrditi;
Podrijetlo: sjeverna Afrika;
Datacija: 4. - 6. st.

24. Inv. br. 1535

Ispod nivoa amfore G 2; 16. 6. 1995.;

Dno i dio stijenke i ramena svjetiljke. Na ramenu su reljefne koncentrične kružnice i rozete. Vidljiv je i dio prikaza na disku ispod pune ručke. Svjetiljka stoji na prstenastoj nožici. Na disku je žig radionice. Keramika je crvene boje s tamnijim premazom. Nema vidljivih primjesa.

Tip: ATLANTE I, Forma XA²⁷;

Podrijetlo: sjeverna Afrika;

Datacija: kraj 4. - kraj 5. st.

25. Inv. br. 1610

Iznad zidanoga postolja u sjeverozapadnome kutu cele; 13. 6. 1996.;

D. 8,5 cm;

Rekonstruirana amfora manjih dimenzija. Tijelo amfore je narebreno. Keramika je oker boje s tamnijim primjesama. Ima slabo čitljiv titulus pictus na ramenu.

Tip: LRA 1, varijanta s oštrijim kutom ručki²⁸;

Podrijetlo: istočni Mediteran;

Datacija: kasno 4. - rano 7. st.

Ilustracije u oxfordskom i barcelonskom katalogu (cf. *Note*)

---

²⁷ ATLANTE I 1981: p. 200, Tab. XCIX, C, CI.

²⁸ RILEY 1979: 212-215, Tab. 91.

LITERATURA

ATLANTE I 1981

ATLANTE I, *Enciclopedia dell'arte antica, classica e orientale, Atlante delle forme ceramiche I*, Roma 1981

ATLANTE II 1985

ATLANTE II, *Enciclopedia dell'arte antica, classica e orientale, Atlante delle forme ceramiche II*, Roma 1985

BULJEVIĆ 1999

Buljević, Z., *Njive-Podstrana: groblje iz vremena seobe naroda u Naroni*, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku 90-91/1997-1998, Split 1999, pp. 201-293

BUŠKARIOL 1989b

Buškariol, F., *Prinosi kasnoantičkoj sakralnoj topografiji Narone*, Lihnid 7, Ohrid 1989, pp. 147-163

ČREMOŠNIK 1952

Čremošnik, I., *Keramika iz rimskog nalazišta Mogorjela*, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. VII, Sarajevo 1952, pp. 241-271

DVORŽAK SCHRUNK 1989

Dvoržak Schrunck, I., *The Red Slip Wares*, in: S. McNally, J. Marasović, T. Marasović (ed.), *Diocletian's Palace, American-Yugoslav Joint Excavations VI*, Minneapolis 1989, pp. 47-208

HAYES 1972

Hayes, J. W., *Late Roman Pottery*, London 1972

KEAY 1984

Keay, S. J., *Late Roman Amphorae in the Western Mediterranean*, Oxford 1984 (BAR International series 136)

KIRIGIN et al. 1987

Kirigin, B., Lokošek, I., Mardešić, J., Bilić, S., *Salona 86/87 Preliminarni izvještaj sa zaštitnih arheoloških istraživanja na trasi zaobilaznice u Solinu*, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku 80/1987, Split 1987, pp. 7-56

KOVAČIĆ 1994

Kovačić, V., *Gata u srednjem vijeku*, in: J. Jeličić i suradnici, *Gata, Crkva Justinijanova doba*, Split 1994, pp. 233-261

MARDEŠIĆ – ŠALOV 2002

Mardešić, J. – Šalov, T., *Keramički nalazi s istraživanja bazilike u Erešovim barama*, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku 94/2001, Split 2002, pp. 105-163 (= E. Marin i suradnici, *Erešove bare*, Split 2002, pp. 105-144)

REYNOLDS 1995

Reynolds, P., *Trade in the Western Mediterranean, AD 400-700, The ceramic evidence*, Oxford 1995, pp. 97-98 (BAR International series 604)

RILEY 1979

Riley, J. A., *Coarse Pottery from Berenice*, in: Excavations at Sidi Khrebish Bengazi (Berenice), Tripoli 1979, pp. 91-466

Note:

The English and Spanish versions of this text, with illustrations, were published in *The Rise and Fall of an Imperial Shrine. Roman Sculpture from the Augusteum at Narona*, ed. E. Marin and M. Vickers, Split 2004, *Divo Augusto. La descoberta d'un temple romà a Croàcia. El descubrimiento de un templo romano en Croàcia*, ed. E. Marin and I. Rodà, Split 2004.